

การพัฒนารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่
กรณีศึกษาภัยจากความยากจน

โดย

พลตรี สิงห์ทอง หมี่ทอง
ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 14
มณฑลทหารบกที่ 14

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 57

2557 - 2558

บทคัดย่อ

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีศึกษาภัยจากความยากจน

ลักษณะวิชา การทหาร

ผู้วิจัย พลตรี สิงห์ทอง หมี่ทอง หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

(Descriptive Study)

(Multi-Disciplinary Teamwork)

วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการภัยจากความยากจน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคการจัดการภัย

48

96%

50

(Problem-Based Learning)

(Future Studies)

คำนำ

วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรนี้เป็นสถาบันชั้นนำของชาติทางการศึกษาเชิงสหวิทยาการด้านยุทธศาสตร์และความมั่นคง มีปรัชญาในการนำความรู้ความเข้าใจในวิทยาการขั้นสูงด้านยุทธศาสตร์และความร่วมมือร่วมใจของผู้บริหารระดับสูงของประเทศ

การศึกษาเรื่องภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจนนี้ เป็นการศึกษาในหลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร ครั้งนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน ที่กำลังกลายเป็นปัญหาใหญ่ระดับชาติ เช่น ปัญหาหนี้สิน ปัญหาความขาดแคลนทรัพยากรและที่ทำกิน การขาดโอกาสด้านการรักษาพยาบาล การขาดโอกาสด้านการศึกษาและการขาดโอกาสอื่นๆ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งอาจจะนำไปสู่ปัญหาภัยคุกคามด้านอื่นๆ ได้

ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าโดยการทบทวนวรรณกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับภัยความยากจน และนำไปสู่การพัฒนา รูปแบบการจัดการปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชน สังคมและประเทศชาติโดยตรง ดังนั้น ผู้วิจัยหวังว่าการศึกษากครั้งนี้จะนำมาซึ่งประโยชน์ต่อประเทศชาติและประชาชน เพื่อความวัฒนาสถาพรของชาติสืบไป

พลตรี

(สิงห์ทอง หมี่ทอง)

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	จ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	4
	4
	5
	5
	6
	6
	7
	7
2	8
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
	8
(Scenario Method)	10
Problem – based Learning (PBL)	15
ลักษณะทั่วไปของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นพื้นฐาน	18
	19
3	30
(Research Design)	30
(Research Methodology)	30
	30
(Data Collection)	35
(Data Analysis)	36

()

4

37

37

5

43

43

44

48

49

50

53

4 - 1	.	
	(Multi-Disciplinary Teamwork) (N=48)	38
4 - 2		
	(Post-test) ()	
	(Pre-test)	40

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่	
2-1 โครงสร้างการจัดหน่วยกรมเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารทหารอากาศ	25
2-2 กรอบแนวความคิดในการวิจัย	41

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุคสงครามเย็น (Cold War) เป็นสงครามแห่งการสร้างความตึงเครียดทางทหารของประเทศมหาอำนาจ โดยทั้งสองประเทศจะให้การสนับสนุนประเทศพันธมิตรของตนเข้าทำสงครามแทน หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สงครามตัวแทน (Proxy War) โดยทั้งสองประเทศจะไม่ทำสงครามต่อกันโดยตรงแต่เป็นการต่อสู้กันระหว่างอุดมการณ์ทางการเมืองของค่ายตะวันออกซึ่งปกครองด้วยระบอบคอมมิวนิสต์และค่ายตะวันตกซึ่งปกครองด้วยระบอบเสรีประชาธิปไตย เมื่อสงครามเย็นการปิดฉากลงถือเป็นการสิ้นสุดลงของการแข่งขันในด้านการสะสมอาวุธ เทคโนโลยีอวกาศ การจารกรรมและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่าย ทำให้หลังยุคสงครามเย็นเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงและการเกิดภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ไม่ใช่การใช้กำลังทหารและอาวุธเหมือนในอดีต

ในปัจจุบัน ความเสียหายและการสูญเสียของมนุษย์ไม่ได้เกิดจากสงครามอีกต่อไป แต่เกิดจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เช่น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหาสารพิษ ปัญหาอาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาวิกฤตด้านพลังงาน ปัญหาวิกฤตน้ำหรือภัยธรรมชาติอย่างสิ้นนาม เป็นต้น ดังนั้น ภัยคุกคามที่มนุษย์กำลังเผชิญเป็นภัยคุกคามรูปแบบใหม่ จึงเป็นเรื่องที่มีความท้าทาย และถือได้ว่าเป็นวาระที่มีความสำคัญยิ่งของโลก

ภัยคุกคามรูปแบบใหม่กำลังกลายเป็นปัญหาใหญ่ระดับชาติ เพราะทุกประเทศล้วนกำลังเผชิญกับปัญหาภัยคุกคามนี้และนับวันยิ่งเพิ่มความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จนบางครั้งนำมาซึ่งความเสียหายระดับชาติ สำหรับประเทศไทย สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) เป็นหน่วยงานด้านความมั่นคงที่รับผิดชอบการกำหนดกรอบแนวคิดเรื่องภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ สภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ได้กำหนดความมุ่งหมายของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ให้แคบลงและเหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของสังคมไทย ซึ่งแบ่งออกเป็น 9 ประการ คือ

1. ความแตกแยกทางความคิดของคนในสังคม
2. ความไม่เชื่อมั่นต่อระบบและสถาบันการเมือง
3. การขาดการสมดุลของการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. ภัยพิบัติจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและโรคระบาด
5. ความมั่นคงในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้
6. การก่อการร้ายและอาชญากรรมข้ามชาติ
7. แรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมือง
8. ยาเสพติด
9. ความยากจน

นอกจากนี้พบว่า ปัญหาความยากจนจะเป็นปัญหาหนึ่งที่จะกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ซึ่งปัญหาความยากจนจะกระทบโดยตรงต่อสังคม ทำให้สังคมอ่อนแอ เพราะประชากรที่ยากจนและด้อยโอกาสทางสังคม มักจะไม่ได้รับความยุติธรรมรวมทั้งขาดโอกาสทางการศึกษา และมีความเห็นว่าความยากจนสามารถแก้ไขด้วยการให้โอกาสและการปลดปล่อยศักยภาพของตน ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขอย่างยั่งยืนและประชาชนสามารถช่วยตนเองได้ จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าว ยังพบว่า การเสนอให้กองทัพเข้ามามีบทบาทในการดูแลปัญหาสังคมมากขึ้น โดยอ้างบทบาทของประเทศสหรัฐอเมริกาว่ากองทัพสหรัฐฯมีส่วนอย่างยิ่งในการป้องกันภัยความมั่นคงที่คุกคามประเทศหลังสงครามเย็น

ส่วนงานวิจัยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ยังพบว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีการบริหารจัดการงานความมั่นคงอย่างมีประสิทธิภาพประเทศหนึ่ง โดยมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในเรื่องความมั่นคงภายในที่สำคัญ คือ กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ และกระทรวงยุติธรรม โดยมีกองทัพให้การสนับสนุนตามที่หน่วยงานที่รับผิดชอบร้องขอ รูปแบบการช่วยเหลือจะขึ้นอยู่กับความรุนแรงและผลกระทบของภัยคุกคามนั้น ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างบทบาททางการทหารของประเทศสหรัฐอเมริกาในการรักษาความมั่นคงในชาติ เช่น เหตุการณ์จลาจลในลอสแอนเจลิส ปี 1992 การรักษาความสงบเรียบร้อยหลังพายุเฮอริเคนแคททาลินาถล่มเมืองหลุยเซียน่า ซึ่งมาจากการที่ประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดบทบาทให้กองทัพอย่างชัดเจนและมีกฎหมายรองรับปฏิบัติการที่ไม่ใช่สงคราม ในตอนท้ายของงานวิจัยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มีข้อเสนอแนะให้กองทัพจัดฝึกศึกษาและจัดทำหลักสูตรภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงบูรณาการด้วย

จากการศึกษาเรื่องกองทัพไทยกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ การปรับบทบาทของกองทัพไทยเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์ ของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่า กองทัพไทยกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Threats) หลังยุคสงครามเย็นนั้นแนวคิดเกี่ยวกับความมั่นคงส่วนใหญ่ได้ลดความสำคัญจากภัยคุกคามตามรูปแบบ (Traditional Threats) ที่เน้นการใช้กำลังทหารและอาวุธยุทธโศปกรณ์ (Military Threats) มาสู่รูปแบบของภัยคุกคามอื่นที่มีใช้ภัยคุกคามทางทหาร (Non-Traditional Threats)

ปัจจุบันกองทัพพบได้ให้ความสำคัญของการเฝ้าระวังและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่เช่นกัน จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย องค์กรและบุคลากรให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจกับทุกภาคส่วนในเรื่องของภัยคุกคามด้านต่างๆ และเพื่อบูรณาการแนวทางการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามอย่างยั่งยืน กองทัพพบได้แบ่งภัยคุกคามรูปแบบใหม่เป็น 6 ด้าน คือ 1. ภัยด้านอาชญากรรมข้ามชาติ 2. ภัยด้านยาเสพติด 3. ภัยพิบัติภัยธรรมชาติ 4. ภัยจากการแย่งชิง

ทรัพยากรธรรมชาติ 5. ภัยที่ก่อให้เกิดความแตกแยกความสามัคคีของคนในชาติ 6. ภัยจากความยากจน

ผู้วิจัยพบว่าปัญหาความยากจนเป็นปัญหาที่สำคัญปัญหาหนึ่ง ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชน สังคมและประเทศชาติโดยตรง เช่น ปัญหาหนี้สิน ปัญหาความขาดแคลนทรัพยากรและที่ทำกิน การขาดโอกาสด้านการรักษาพยาบาล การขาดโอกาสทางการศึกษาและการขาดโอกาสอื่น ๆ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งอาจจะนำไปสู่ปัญหาภัยคุกคามด้านอื่นๆ ได้

นอกจากนี้ในงานวิจัยต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาพบว่าปัญหาความยากจนเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุดซึ่งมีสาเหตุมาจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก การขับเคลื่อนของภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหาความยากจน การใช้หลักการพัฒนาแบบร่วมมือของภาครัฐและเอกชน รวมทั้งการส่งเสริมนโยบายทางเศรษฐกิจและการให้โอกาสหรือการเพิ่มศักยภาพแก่คนจน จากการศึกษาพบว่าสิ่งที่สำคัญควรมีระบบข้อมูลและการจัดการความรู้แก่คนจน

การพัฒนารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีศึกษาภัยความยากจน เป็นรูปแบบที่จัดทำขึ้นเพื่อบูรณาการการแก้ปัญหาผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่อิงแนวคิดอนาคตศึกษา (Future Studies) ร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยต้องประสบกับภัยความยากจน และประชาชนอยู่ในภาวะที่ขาดแคลน มีหนี้สิน และไม่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งสาเหตุของความยากจน เกิดจากการไม่มีงานทำของประชาชน และการที่จำนวนประชาชนเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งความเกียจคร้าน ความเฉื่อยชา การขาดความกระตือรือร้น ตลอดจนการขาดการกระจายรายได้ที่เหมาะสม รวมทั้งปัจจัยทางด้านสังคมวัฒนธรรม แต่ความยากจนก็ไม่ได้จำกัดแต่เพียงการมีรายได้น้อยเท่านั้น หากยังครอบคลุมถึงการขาดโอกาสด้านการรักษาพยาบาล โอกาสทางการศึกษา การไร้ซึ่งอำนาจต่อรองและการขาดโอกาสอื่น ๆ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและพัฒนาในรูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน โดยใช้แนวคิดอนาคตศึกษา (Future Studies) ร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของกองทัพบก รวมทั้งอุปสรรคปัญหาการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่สามารถนำไปใช้กับหน่วยงานของกองทัพได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

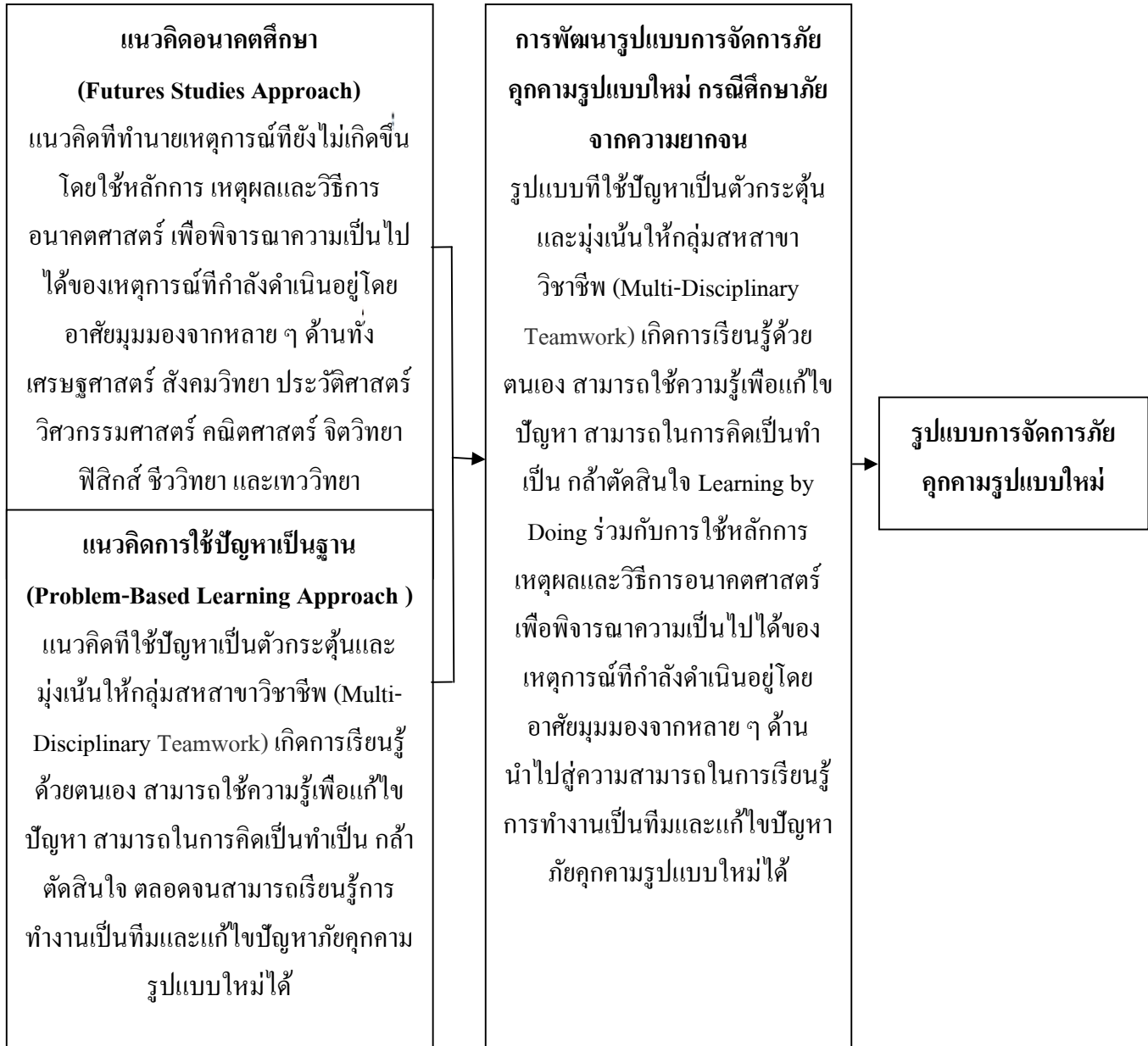
1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการภัยจากความยากจน
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการจัดการภัยความยากจน
3. เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการภัยจากความยากจน

ขอบเขตของการวิจัย

การพัฒนารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน โดยใช้แนวคิดอนาคตศึกษา (Future Studies) ร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ฉบับนี้เป็นรูปแบบการฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของกองทัพบก รวมทั้งอุปสรรคปัญหาต่างๆ ของการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ นำไปสู่การกำหนดรูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) ในจังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) เป็นกลุ่มอาชีพที่ประกอบไปด้วยบุคคลหลากหลายสาขาวิชาการหรือมืออาชีพเฉพาะสาขาวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์เฉพาะด้าน ที่มารวมกันเพื่อการบูรณาการจัดการและแก้ปัญหาต่างๆ โดยการแบ่งงานที่ชัดเจนตามความถนัดของสาขาวิชาการ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลและแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนารูปแบบการจัดการปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีศึกษาภัยความยากจน

กรอบความคิดของการวิจัย

ข้อตกลงเบื้องต้น

การพัฒนารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีศึกษาภัยจากความยากจน โดยใช้แนวคิดอนาคตศึกษาร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน ฉบับนี้เป็นรูปแบบฝึกรอบรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) เพื่อการจัดการภัยคุกคาม

สมมติฐานการวิจัย

จากการศึกษาและการทบทวนวรรณกรรมพบว่า ปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่(Non-Traditional Threats) กำลังทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นและส่งผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม เศรษฐกิจและประเทศชาติ จากปัญหาดังกล่าวจึงนำไปสู่การกำหนดยุทธศาสตร์ นโยบายขององค์กรและบุคลากรของหน่วยงานความมั่นคงให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ในส่วนของกองทัพบกนั้น ปัจจุบันยังไม่มีการพัฒนา รูปแบบของการฝึกอบรมหรือการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงคาดว่า การพัฒนา รูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ นี้ จะสามารถพัฒนาบุคลากรในกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) ให้มีความรอบรู้ มองปัญหาอย่างองค์รวม (Holistic) สามารถแก้ปัญหาและจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถนำไปปรับใช้กับหน่วยงานของกระทรวงกลาโหมหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่มีลักษณะปัญหาที่คล้ายคลึงกัน โดยมีภารกิจในการจัดการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ได้เสนอแนะให้กองทัพไทยจัดฝึกศึกษาและจัดทำรูปแบบภัยคุกคามรูปแบบใหม่

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Study) โดยเก็บข้อมูลแบบผสมผสานระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณ (Qualitative Data) และข้อมูลเชิงคุณภาพ (Quantitative Data) เพื่อพัฒนา รูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และบูรณาการแนวคิดอนาคตศึกษาร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน รูปแบบของการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ นี้ จะเป็นรูปแบบการฝึกอบรมสำหรับกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) ณ จังหวัดกาญจนบุรี

นอกจากนี้รูปแบบการฝึกอบรม จะมีเนื้อหาที่ส่งเสริมทักษะการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) จะได้เรียนรู้ภาควิชาการและภาคปฏิบัติแบบ Learning by Doing อีกทั้งการจัดให้มีชั่วโมงการปฏิบัติการ การอภิปรายกลุ่มสัมมนา การเรียนรู้นอกสถานที่ และใช้การประเมินผลแบบเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อการพัฒนา รูปแบบและเผยแพร่ไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่สามารถพัฒนากลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) ให้มีความรอบรู้ มองปัญหาอย่างองค์รวม (Holistic) สามารถแก้ปัญหาและจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. รูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่สามารถนำไปปรับใช้กับหน่วยงานของกระทรวงกลาโหมหรือหน่วยงานอื่นๆ ที่มีลักษณะปัญหาที่คล้ายคลึงกัน โดยมีภารกิจในการจัดการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ร่วมกัน

คำจำกัดความ

<p>ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (Non-Traditional Threats)</p>	<p>หมายถึง การกระทำหรือสิ่งที่จะก่อให้เกิดความเสียหายในลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือเป็นอันตรายต่อผู้อื่นซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นจากการใช้กำลังทหารแต่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของของสังคมและสิ่งแวดล้อมโลก</p>
<p>แนวคิดอนาคตศึกษา (Futures Studies Approach)</p>	<p>หมายถึง แนวคิดที่ทำนายเหตุการณ์ที่ยังไม่เกิดขึ้นโดยใช้หลักการ เหตุผลและวิธีการอนาคตศาสตร์ เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่โดยอาศัยมุมมองจากหลายๆ ด้านทั้ง เศรษฐศาสตร์ สังคมวิทยา ประวัติศาสตร์วิศวกรรมศาสตร์ คณิตศาสตร์ จิตวิทยา ฟิสิกส์ ชีววิทยา และเทววิทยา</p>
<p>แนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning Approach)</p>	<p>หมายถึง แนวคิดที่ใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นและมุ่งเน้นให้กลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถใช้ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหา สามารถในการคิดเป็นทำเป็น กล้าตัดสินใจ ตลอดจนสามารถเรียนรู้การทำงานเป็นทีมและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้</p>

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนา รูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน โดยใช้แนวคิดอนาคตศึกษาร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แนวคิดอนาคตศึกษา

แนวคิดอนาคตศึกษาเริ่มต้นจาก ศาสตราจารย์เวนเดลล์ เบลล์ (Wendell Bell) ซึ่งเกิดเมื่อ ค.ศ. 1924 เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านสังคมวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยเยล ประเทศสหรัฐอเมริกาและเป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานในกลุ่มประเทศแคริบเบียนในการสร้างประเทศใหม่กับการมองหาอนาคตของประเทศใหม่ ศาสตราจารย์เวนเดลล์ เบลล์ (Wendell Bell) สนใจศึกษาด้านอนาคตศึกษา โดยพยายามค้นคว้าข้อมูลของนักอนาคตศึกษาและทำงานวิจัยเกี่ยวกับอนาคตศึกษามากมาย ตั้งแต่ปลาย ค.ศ. 1960- 1997

(Foundations of Futures Studies: Human Science for a New Era) (Wendell Bell)

4

1. (Image of the Futures) 6

1.1

1.2

1.3

1.4

ทางสังคม ได้แก่ การเพิ่มขึ้นของขนาด ขอบเขต ความถี่ และเข้มข้นในปฏิสัมพันธ์ของมนุษย์ในพื้นที่ทางภูมิศาสตร์หรือทางสังคมหนึ่ง และพิจารณาว่า

1.5 การพัฒนาและการกระจายของจริยธรรมโลก หรือการที่มนุษย์ทั่วโลกมี

1.6

2. อนาคตที่เป็นไปได้ทั้งหมด (Possible Futures) ซึ่งควรจะรวบรวมให้ได้มากที่สุด

3. (Probable Futures)

น่าจะเกิดขึ้นในอนาคตมากที่สุด หากสิ่งต่างๆ เปลี่ยนไปในทางหนึ่ง และผู้คนปฏิบัติเปลี่ยนไปทางหนึ่ง ซึ่งเป็นการตั้งคำถามแบบ " (What if)

4. (Preferable Futures)

(Projection)	(Forecast)	(Foresight)
(Prophecy)	(Prospective) โดยทั้งหมดนี้	
(Contingent)	(Corrigible) เมื่อมีข้อมูลหรือเมื่อผลของปัจจุบันและ	
	สิ่งที่คิดว่าน่าจะเกิดขึ้นอาจจะไม่เกิด ส่วนสิ่งที่คิด	

โชครวนของอดีต ล่วงพ้นจากความจำกัดของปัจจุบัน และสร้างอนาคตที่พึงปรารถนาที่สุดขึ้นได้

(Enlightenment)

สหรัฐฯ (ระหว่างปี 1600-1800) ในช่วงเวลาดังกล่าวเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างใหญ่หลวง ทั้ง

ทั่วไปมองเห็นความก้าวหน้าและอนาคตที่ดีและคิดว่าตนสามารถสร้างเงินได้เมื่อถึงศตวรรษที่ 20

1930

1980

(Strategy Planning) เทคนิคในวิชาอนาคตศึกษานั้น โดยทั่วไปสร้างขึ้นเพื่อ

วิธีฉากอนาคต (Scenario Method)

15-20 ปี

(World Economic Forum)

หน่วยงานศึกษาด้านนี้ นอกจากนี้ ยังมีบริษัทน้ำมันใหญ่

(Delphi Method)

(Trends Analysis)

.2554) (

.2553)

เนื่องจากวิธีฉากอนาคตนั้นนิยมใช้เพื่อการคิดร่วมกันในการวางแผน ปัจจุบันจึงมัก

(Scenario Thinking)

(Scenario

Planning)

(Scenario Analysis)

(Driving Forces)

ทั้งที่สำคัญที่สุดและไม่แน่นอนที่สุด เป็นกระบวนการกลุ่มที่กระตุ้นให้มีการแลกเปลี่ยน

โดยมีจุดหมายเพื่อสร้างฉากเนื้อเรื่องหรือเนื้อเรื่องเป็นฉากๆ (Scenario) ที่ต่างกัน ซึ่งทั้งนี้ขึ้นกับ
เหล่านี้มีจุดประสงค์สำคัญ 2 ประการได้แก่ การสร้างความรู้ร่วมกันเกี่ยวกับบริบทสิ่งแวดล้อม และ

1.

(Group Process)

ร่วมกัน ว่าไปแล้ววิธีการในวิชาอนาคตศึกษาโดยทั่วไปก็เป็นกระบวนการกลุ่ม เนื่องจากวิ

เข้าใจเกี่ยวกับอนาคตนั้นจึงย่อมไม่ใช่เกิดจากใครคนใดคนหนึ่งที่ออกมาทำนายว่าจะเป็นอย่างนั้น

ซึ่งอาศัยประสบการณ์ในฐานะที่ป

" " " " เป็นต้น แม้อย่างนั้น นักอนาคตศึกษาที่

(Pop Futurist)

(Anecdote)

3.

(Driving Forces)

เป็นพลวัต มีการขับเคลื่อนเปลี่ยนแปลงโดยตลอด การเปลี่ยนแปลงนี้มาจากแรงขับ

Dynamics) ได้แก่ เรื่องประชากร มีปริมาณ โครงสร้าง และคุณภาพประชากร เป็นต้น เรื่องค่านิยม

(Economic Issues)

(Political Issues)

ประการที่สี่

(Technological Issues)

นอกจากแรงขับเคลื่อนพื้นฐานดังกล่าวแล้ว บางทีมีการเพิ่มเติมแรงขับเคลื่อนอื่นเพิ่มขึ้น เช่น เรื่อง
แรงขับเคลื่อนนี้ยังมีการแบ่งตามคุณลักษณะ

4

2

1. แรงขับเคลื่อนที่มีความสำคัญและแรงขับเคลื่อนที่ไม่ค่อยสำคัญคู่หนึ่ง โดยมักถึง

2. แรงขับเคลื่อนที่เห็นได้ชัด นั่นคือมีแนวโน้มมุ่งไปทางใดทางหนึ่งค่อนข้างแน่นอน

(.2554) (.2553)

นักวิชาการตะวันตกเสนอว่าแรงขับเคลื่อนที่สำคัญ ได้แก่

4

BRIC

สับสนปั่นป่วน และไม่รู้ว่าจะลงเอยอย่างไรและเมื่อใดนั้น อาจเกิดขึ้นจากการมีแรงขับเคลื่อนใหม่ที่
 อนาคตที่ดีขึ้น เมื่อมีแรงขับเคลื่อนหรือผู้แสดงเพิ่มเช่นนี้ ย่อมทำให้สถานการณ์ซับซ้อน ยึดเหนี่ยวและมี

4.

สูตร วิธีก่อนอนาคตนั้นเป็นเครื่องมือในการวางแผน

3

(Scenario Method)

(Scenario Planning) เป็นเครื่องมือสำคัญของวิชาอนาคตศึกษาในการเข้าใจอนาคต เพื่อที่จะ

2

ขับเคลื่อน รวมทั้งฉากอนาคตที่สร้างขึ้นด้วยว่าสอดคล้องตรงกับ

งขับเคลื่อนที่ไม่แน่นอน ได้แก่ ความแตกต่างทางนิยามของ

(Cake walk)

(.2554) (.2553)

1.

2. ความเป็นวิชาใหม่ เพิ่งเฟื่องฟูจริงจังหลังสงครามโลกครั้งที่สอง

3.

ยอมรับความเป็นอัตวิสัยของผู้ศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย ไม่ใช่มีแต่เรื่องข้อมูลที่เป็นทวิสัยหรือ

(.2553)

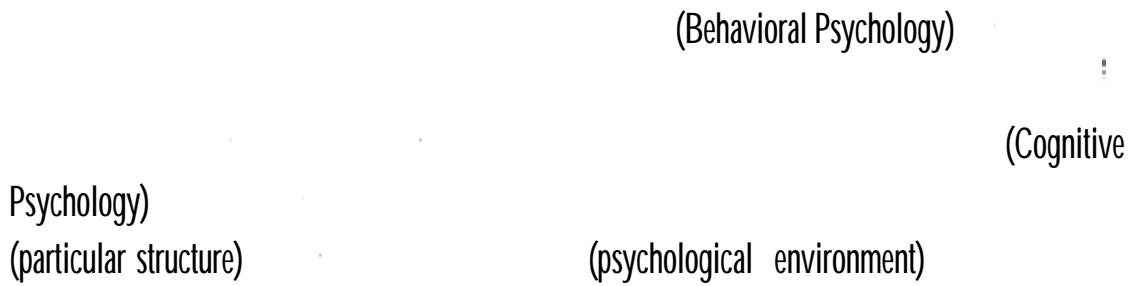
10-20

มาใช้ประโยชน์กับงานที่เกี่ยวข้อง

(Strategies)

ไม่ใส่ใจที่จะคาดการณ์รายละเอียดและกำหนดเวลาของพัฒนาการอย่างหนึ่งอย่าง

แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน Problem – based Learning (PBL)

20

(The decade of brain and the decade of education)

(receive all education)

(Learning style)

(2545)

ปฏิบัติการเพื่อดูแนวโน้มและวิสัยทัศน์ของหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

150

Delphi

3

(Inter disciplinary activity)

(Constructivist

learning theory) 21
นี้มีความเชื่อว่าการเรียนรู้จะเกิดขึ้น เมื่อผู้เรียนได้สร้างความรู้ที่เป็นของตนเองขึ้นมา จากความรู้ที่มี

21

(Active learning) (2545)

(Cooperative learning) (Collaborative learning)

(Independent investigation method)

(Problem-based learning)

20 (John Dewey)

(Learning by doing)

PBL

PBL มีการพัฒนาขึ้นครั้งแรกโดยคณะวิทยาศาสตร์สุขภาพ (Faculty of Health Sciences) McMaster (tutorial process) (model)

1950 Case Western Reserve (Multidisciplinary Laboratory)

Case Western Reserve

นั้นได้กลายมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียนหลายแห่งใน

60 McMaster (medical curriculum) PBL

PBL (world class leader)

Harvard Medical School Michigan

State University, College of Human Medicine PBL

PBL

1980

PBL ได้เริ่มขยายออกไปสู่การสอนในสาขาอื่น ๆ เช่น

PBL

PBL

Harvard, New Mexico,

Bowman Gray, Boston, Illinois, Southern Illinois, Michigan State, Tufts, Mercer, Southern Illinois, Stamford, Northwestern, Indiana and the University of Illinois, University of Hawaii, University of Missouri - Columbia, University of Texas - Houston, University of California - Irvine, University of Pittsburgh, University of Delaware,

PBL

Maastricht

Newcastle, Monash, Melbourne

Aalborg

PBL

PBL

(E-mail)

มีผลงานวิจัยที่เผยแพร่เฉพาะส่วนบทคัดย่อและงานวิจัยทั้งหมดเป็นร้อยเรื่อง

The Journal of Clinical

Problem - based Learning มีการจัดตั้งศูนย์เพื่อการวิจัยและการเรียนการสอน (The Center for Problem-based Learning)

PBL

PBL

Stanford

Vanderbilt

based learning PBL) เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากแนวคิดตามทฤษฎีการเรียนรู้แบบ (Constructivism) (context) (Problem-

PBL

(.2553).

ลักษณะทั่วไปของการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นพื้นฐาน

1. (student-centered learning)
- 2.
3. (facilitator) (guide)
4. ()
- 5.
6. (self-directed learning)
7. (authentic assessment)
(.2553).
(Problem Based Learning)
8. (Problem Solving Skill)
9. (Problem Based Learning)

(Small Group Learning)

(Authentic Assessment)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

(2552) (Problem Based Learning) ในรายวิชา 1015106 (ความเป็นครูและการบริหารจัดการในชั้น)

Pre - test, Post - test

91

8

มีค่าเฉลี่ยต่ำ

8

2

ผลการจัดการเรียนรู้ มี 8 รายการ ภาพรวมอยู่ในระดับมากรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ บทบาท

2

(Pre and Post -test)

	(2554)	
1.	1 ที่	
.05	1	
21	22	ร้อยละ 95.46
		75
	.05	1 ที่

(2557) Socioscientific
 รายวิชาชีววิทยา (ว33241) ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง ยีนและโครโมโซม โดยใช้รูปแบบ
 Learning Management by Using Socioscientific Concept on
 Biology for Mattayomsuksa 6 Students on Gene and Chromosome by Using ProblemBased
 Intruction

.01
 :

(2554) (Problem Base
 Learning : PBL)
 (PBL)

3

26 คน ซึ่งผลการเก็บข้อมูลโดยทั่วไปของนักศึกษา พบว่าเป็น
นักศึกษาเพศชายจำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 38.5 เพศหญิงจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 61.5
2.01-2.50มากที่สุดจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 57.6
รองลงมาอยู่ระหว่าง 2.51-3.00 จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9

19

คนคิดเป็นร้อยละ 73.0 ขาดเรียนจำนวน 1 3 11.5

5

1. / ()

2.

3.

4.

การศึกษาในรายวิชานี้มั่นใจว่าตนเองมีความรู้ ทักษะ หรือคุณลักษณะเป็นไปตามจุดประสงค์การ

(PBL)

นักศึกษาส่วนใหญ่จำนวน 11 คน ได้ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 60-74 42.3

55-59 คะแนน จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 34.6

(PBL)

(PBL)

(PBL)

(PBL)

(2545) อนาคตภาพการจัดการศึกษาชั้นพี
จัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

(. . 2555) ในด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัย กระบวนการ

EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research)

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืนในทศวรรษหน้าเป็นการพัฒนาให้ผู้เรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระบวนการสิ่งแวดล้อมบูรณาการจาก

4

(2555)

ตามแนวคิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อการพัฒนาภาวะ พหุพลังของผู้สูงอายุไทยในอีก 10 ปีข้างหน้า
(. . 2556 - 2565) ประกอบด้วย 1.

2.

3.

หลักประกันและความมั่นคง ที่ผสมผสานเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลเข้า

4.

5.

ที่จำเป็น การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และการจัดการความรู้เพื่อ

ชีวิตเพื่อพัฒนาภาวะพหุพลังของผู้สูงอายุไทย เพื่อให้เกิดบุคคลแห่งการเรียนรู้ ชุมชนแห่งการ

(2543)

3

450

10

(Deductive approach) ซึ่งใช้กลุ่มของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 คน และระยะตรวจสอบ

พื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยสรุปได้ว่า บุคคลที่มีอาชีพในกลุ่มผู้ปฏิบัติ
 วิชาการ เห็นด้วยต่อการจัดการศึกษาโดยครอบครัวมากที่สุด (3.76) รองลงมาได้แก่ กลุ่ม
 ผู้ปฏิบัติงานด้านธุรกิจการค้า (3.66) ในขณะที่กลุ่มผู้ปฏิบัติงานด้านกสิกรรมเห็นด้วยน้อยที่สุด
 (3.37)

.05

10

4

ภาพอนาคตที่เห็นว่ามีความเป็นไปได้มากที่สุด คือ ภาพอนาคตที่ 2 ที่คาดว่าจำนวนของครอบครัวที่
 จัดการศึกษาด้วยตนเอง จะมีเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน แต่คงไม่มากนัก โดยส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัวที่มีความ
 ความมุ่งมั่น และมีความพร้อมทางด้านฐานะเศรษฐกิจ สังคม และศึกษาในระดับที่
 ส่วนรูปแบบอาจเป็นได้ทั้งครอบครัวเดี่ยวและกลุ่มครอบครัว ซึ่งผลกระทบที่คาดว่าจะตามมาคือ
 เอกชนจะเข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาโดยครอบครัวมากขึ้น เกิดการรวมกลุ่มของพ่อแม่ที่มี

(2011)

K-12

(PBL)

K-12

3

/

สัปดาห์ที่ 9

2

เกี่ยวข้องกับเงื่อนไข

2

(2000)

3

1993 1992 จนถึง 1998 ในแหล่งต้นๆ ของการวิจัยทางการแพทย์ เพื่อศึกษาในแต่ละผู้เขียนซึ่ง

ผลการวิจัยพบว่า การทบทวนวรรณกรรมพบไม่มีหลักฐานที่น่าเชื่อว่า

(2001)

(PBL)

: :: :

(2008)

:

:

8

2

ส่งผลให้ 102 บทความ

15 หลังจากทีบทวนเนื้อหาเต็ม เพียง 13 ตัวอย่างเข้ามาในระบบการวิเคราะห์ขั้น
สุดท้ายเนื่องจาก 2 ราย การรายงานตัวอย่างใน 2 บทความ ตามที่การประเมินตนเอง 8 จาก 37
ที่เกิดขึ้นตาม การประเมินผลที่
สังเกตได้มี 7 สมรรถนะที่มีหลักฐาน ในทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่ของสมรรถนะเหล่านี้อยู่ในมิติทาง

4

:

:

()

()

()

()

(2014)

:

และอาจารย์บ่อยครั้งที่ไม่ช่วยให้เกิดการคิดรูปแบบใหม่

(2552)

:

1.

2.

ต่อเนื่อง ถึงแม้ว่าผู้หญิงส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาน้อย เป็นแม่บ้าน และมีอาชีพรับจ้างทั่วไปที่มี

มีอาชีพที่มั่นคง อีกทั้งการมีส่วนร่วมในการช่วยเหลือกิจกรรม เช่น กลุ่มสหกรณ์ออมทรัพย์ กลุ่ม

3.

การศึกษาปัญหา และอุปสรรคที่มีต่อบทบาทผู้หญิงในการขับเคลื่อนกิจกรรมชุมชน

1.

2.

3.

ผู้นำมากกว่าผู้หญิง เป็นต้น ดังนั้น การวิจัยนี้จึงเสนอแนะแนวทางเพื่อส่งเสริมให้บทบาทผู้หญิง

1.

แบ่งบทบาทหน้าที่ในการขับเคลื่อนกิจกรรมที่เหมาะสม เช่น ผู้หญิงที่ทำงานนอกบ้านหาเวลาในยาม

2.

กิจกรรมของแม่บ้าน และผู้หญิงที่ทำงานนอกบ้านควรมีลักษณะที่เกี่ยวพันกัน เช่น ผู้หญิงทำงาน

3.

ครัวเรือนมากขึ้น เพื่อนำไปสู่การยกระดับบทบาทในการช่วยเหลือกิจกรรมในชุมชน ที่ส่งผลต่อพลัง

:

ชุมชนบางส่วนยังเป็นกลุ่มที่ขาดแคลนในหลายๆ ด้าน ทั้งด้านรายได้ ด้าน

:

หนี้สิน มีอาชีพผิดกฎหมาย ขาดที่พักอาศัย ขาดความรู้จักพึ่งพาได้

:

:

ประการที่สี่ มีความเสี่ยงต่อสุขภาพ พบว่า การประกอบอาชีพนี้ยังมีผลเสียต่อสุขภาพ ทั้ง

:

4

1.

2.

3.

โครงการชุมชนน่าอยู่ ผลที่เกิดจากการดำเนินโครงการ คือ มีสภาพแวดล้อมดีขึ้น ถึงแม้จะเป็นชุมชน

4.

30

บัตรประกันสังคม รวมทั้งโครงการฝึกอาชีพในชุมชน ซึ่งโครงการฝึกอาชีพ เป็นโครงการฝึกอบรม
อาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้กับประชาชนทั่วไป ผลที่

(. . .)

2

5

ภาคประชาชนเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญ

ใช้หลักการพัฒนาที่มีพื้นที่เป็นตัวตั้งและทุกฝ่ายในพื้นที่ประสานความร่วมมือกัน
ทุกฝ่ายซึ่งอยู่นอกพื้นที่ควรประสานความร่วมมือในการเข้าไปสนับสนุนการแก้ปัญหาความ

ตั้งแต่ระดับท้องถิ่นถึงระดับชาติที่สนับสนุนและเอื้อต่อการแก้ปัญหาความยากจน

1.

2.

3.

3.

3.1

3.2

3.3

3.4

3.5

3.6

บริหารภาครัฐเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ซึ่งแนวทางแก้ไขดังกล่าวนี้ ได้ต่อยอดมาจากโครงการ
เศรษฐกิจพอเพียงเป็นที่ทรงเน้นในเรื่องนี้โดยตรง เราจะเห็นได้ว่า การแก้ไขปัญหาความยากจนทำ

(2555)

องคิน และชุมชนที่องคินตั้งเดิม ส่งผลให้ชุมชนแต่ละชุมชนตื่นตัวในการอนุรักษ์
วัฒนธรรม จารีตต่างๆ อย่างมากขึ้น อีกทั้งยังส่งผลให้ชุมชนมีอำ
นาจ กอปรกับยังสามารถลดความเหลื่อมล้ำ

2540

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีศึกษา ความยากจน โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และบูรณาการแนวคิดอนาคตศึกษา (Future Studies) ร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) รูปแบบของการจัดการภัยคุกคาม ความยากจนนี้ จะเป็นการฝึกอบรมสำหรับกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork)

รูปแบบการวิจัย (Research Design)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Study)

ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Study) โดยเก็บข้อมูลแบบผสมผสานระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณ (Qualitative Data) และข้อมูลเชิงคุณภาพ (Quantitative Data) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และบูรณาการแนวคิดอนาคตศึกษาร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน รูปแบบของการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่นี้ จะเป็นรูปแบบการฝึกอบรมสำหรับกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) ณ จังหวัดกาญจนบุรี

นอกจากนี้รูปแบบการฝึกอบรม จะมีเนื้อหาที่ส่งเสริมทักษะการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) จะได้เรียนรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติแบบ Learning by Doing อีกทั้งการจัดให้มีชั่วโมงการปฏิบัติการ การอภิปรายกลุ่ม สัมมนา การเรียนรู้นอกสถานที่ และใช้การประเมินผลแบบเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อการพัฒนารูปแบบและเผยแพร่ไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในปัจจุบันสถานการณ์ของภัยคุกคามรูปแบบใหม่กำลังเป็นภัยที่ใกล้ตัวมนุษย์มากยิ่งขึ้น ความตื่นตัวของภาครัฐและเอกชนกับเรื่องของภัยคุกคามรูปแบบใหม่ยังมีไม่มากนัก จาก

การศึกษาพบว่ารูปแบบของการให้ความรู้แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะคือ หลักสูตรบทเรียนออนไลน์ในระบบ e-learning และหลักสูตรที่ภาครัฐจัดตั้งขึ้นแบบหลักสูตรเชิงปฏิบัติการและหน่วยงานที่รับผิดชอบ ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และกระทรวงการต่างประเทศ เป็นต้น

ตัวอย่างหลักสูตรบทเรียนออนไลน์ในระบบ e-learning พัฒนาขึ้นโดยสถาบันพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเปิดเว็บไซต์สำหรับบทเรียนออนไลน์ในระบบ e-Learning ที่มีการบริหารจัดการเรียน (Learning Management System, LMS) ที่ได้มาตรฐาน SCORM เพื่อเป็นศูนย์กลางความรู้อิเล็กทรอนิกส์ ถ่ายทอดความรู้ทางด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับบุคลากรในกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม บุคลากรขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และประชาชนผู้สนใจทั่วไป

สถาบันพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีสิ่งแวดล้อม กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้พัฒนาหลักสูตรการจัดการภัยพิบัติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินสำหรับหน่วยงานต่างๆ เพื่อลดความสูญเสียจากความล่าช้าในการสื่อสาร ความสับสนของข้อมูล ความซ้ำซ้อนในการทำงาน และที่สำคัญคือทำให้ภารกิจในการช่วยเหลือและฟื้นฟูนั้นดำเนินไปได้อย่างทันท่วงที ซึ่งทุกภาคส่วนควรให้ความสำคัญและเรียนรู้ที่จะจัดการภัยพิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและมีระบบมากยิ่งขึ้น โดยเนื้อหาแบ่งออกเป็น 3 บทดังนี้ บทที่ 1 ภัยพิบัติ บทที่ 2 ประเภทภัยพิบัติ บทที่ 3 การจัดการภัยพิบัติ

อีกตัวอย่างหนึ่งของรูปแบบหลักสูตรการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ คือ หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ณ พื้นที่บริเวณตำบลลุ่มสุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี ที่มีปัญหากลุ่มควันที่ปกคลุมพื้นที่โดยรอบส่งผลกระทบต่อโดยตรงต่อนักศึกษา บุคลากร และประชาชนในพื้นที่เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาทางด้านสุขภาพของประชาชนที่ต้องใช้ชีวิตอยู่กับกลุ่มควันเหล่านี้ เช่น ทำให้เกิดการระคายเคืองของตาและระบบการหายใจ เป็นต้น ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบต่อให้เกิดโรคเกี่ยวกับทางเดินหายใจตามมาในระยะยาวได้ สาเหตุหลักของการเกิดกลุ่มควันปกคลุมในพื้นที่ตำบลลุ่มสุ่ม อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรีว่า มาจากไฟไหม้พื้นที่ป่า และการเผาเศษพืชและเศษวัสดุที่เกิดจากการทำเกษตรกรรม ซึ่งในประเด็นของไฟไหม้ป่านั้นการเกิดไฟป่าจากธรรมชาติจะต้องประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญ 3 อย่างที่เรียกกันว่า สามเหลี่ยมไฟ ได้แก่ ความร้อน ปริมาณก๊าซออกซิเจน และเชื้อเพลิง จึงจะก่อให้เกิดไฟได้ หากขาดสิ่งหนึ่งสิ่งใดจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้เลย ดังนั้น สาเหตุการเกิดไฟป่าในประเทศไทย และพื้นที่ในภาคตะวันตกในปัจจุบันส่วนใหญ่มาจาก

การกระทำของมนุษย์ และเกิดจากสาเหตุทางธรรมชาติได้น้อยมาก เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม และมีพื้นที่เพาะปลูกบางส่วนอยู่ในเขตป่าสงวน

มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตกาญจนบุรี ได้ตระหนักถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม ที่เป็นปัญหาดังกล่าวอย่างยั่งยืน ได้เร่งผลิตบัณฑิต ที่มีความรู้เพื่อมาช่วยแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมของประเทศไทยต่อไปอย่างยั่งยืน โดยได้เปิดหลักสูตรใหม่ในปีการศึกษา 2557 เพื่อสร้างความยั่งยืนทางวิชาการในระยะยาว เป็นหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต (วศ.บ.) สาขาวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมและการจัดการภัยพิบัติ โดยเป้าหมายของหลักสูตรได้มุ่งเน้นที่จะผลิตบัณฑิตที่สามารถนำหลักการทางวิศวกรรมสิ่งแวดล้อมที่สามารถเข้าใจถึงสาเหตุและแนวทางป้องกันปัญหามลพิษทางด้านสิ่งแวดล้อม มาพัฒนาเป็นองค์ความรู้เพื่อใช้ในการลด แก้ไข กำจัด และป้องกันปัญหาเพื่อบรรเทาวิกฤตการณ์ทางด้านสิ่งแวดล้อมที่มีโอกาสจะทวีความรุนแรงขึ้นจนกลายเป็นภัยพิบัติได้

จุดเด่นของหลักสูตร คือ การใช้แหล่งเรียนรู้ที่เป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในพื้นที่ อย่างเช่นเหตุการณ์การเกิดกลุ่มควันจากการเผาพื้นที่ป่าและที่ทำกินทางเกษตรกรรมปกคลุมพื้นที่ที่กล่าวถึงนี้มาเป็นตัวอย่งการศึกษาและร่วมกันหาแนวทางการแก้ไข สามารถนำความรู้ที่ได้ไปบูรณาการกับภูมิปัญญาชาวบ้าน และสามารถเผยแพร่ความรู้ให้กับประชาชนได้ เนื่องจากปัจจุบันไม่มีใครคนใดคนหนึ่งที่จะแก้ปัญหาวิกฤตการณ์ทางด้านสิ่งแวดล้อมได้ นอกจากการร่วมมือกันอย่างจริงจังของทุกภาคส่วน จึงจะสามารถแก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืน

ส่วนการพัฒนารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน นี้ได้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาข้อมูลพื้นฐานการพัฒนารูปแบบการจัดการภัยความยากจนและการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของภัยความยากจนที่เน้นปัญหาความยากจน เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ตามกระบวนการการพัฒนารูปแบบ และนำไปใช้ฝึกอบรมกับกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork)

หลักการและเหตุผลของการพัฒนารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน

การพัฒนารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน จัดทำขึ้นเพื่อบูรณาการการแก้ปัญหาผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่อิงแนวคิดอนาคตศึกษา (Future Studies) ร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ซึ่งในปัจจุบัน ประเทศไทยต้องประสบกับปัญหาความยากจน และประชากรอยู่ในภาวะที่ขาดแคลน มีหนี้สิน และไม่มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งสาเหตุของความยากจน เกิดจากการไม่มีงานทำของประชากร และจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งความเกียจคร้าน ความเฉื่อยชา ขาดความกระตือรือร้น และปัจจัย

ทางด้านวัฒนธรรมและสังคมของคนไทย ตลอดจนขาดการกระจายรายได้ที่เหมาะสม แต่ความยากจน ไม่ได้จำกัดแต่เพียงการมีรายได้ที่น้อยเท่านั้น หากยังครอบคลุมถึงการขาดโอกาสด้านการรักษาพยาบาล โอกาสด้านการศึกษา และโอกาสอื่นในการพัฒนาคุณภาพชีวิต การไร้ซึ่งอำนาจ การขาดสิทธิ ขาดเสียง ตลอดจนการตกอยู่ในความเสี่ยงและความหวาดกลัว

จากการศึกษายังพบว่า ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาที่จะกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ ซึ่งปัญหาดังกล่าวจะกระทบโดยตรงต่อสังคม ทำให้สังคมอ่อนแอ เพราะประชากรที่ยากจนและด้อยโอกาสทางสังคม และมักจะไม่ได้ได้รับความยุติธรรมรวมทั้งขาดโอกาสทางการศึกษา และมีความเห็นว่าความยากจนสามารถแก้ไขด้วยการให้โอกาสและการปลดปล่อยศักยภาพของตน ซึ่งจะนำไปสู่การแก้ไขอย่างยั่งยืนและประชาชนสามารถช่วยตนเองได้ จากการศึกษางานวิจัยดังกล่าวยังพบว่า การเสนอให้กองทัพเข้ามามีบทบาทในการดูแลปัญหาสังคมมากขึ้น โดยอ้างบทบาทของประเทศสหรัฐอเมริกาว่ากองทัพสหรัฐฯมีส่วนอย่างยิ่งในการป้องกันภัยความมั่นคงที่คุกคามประเทศหลังสงครามเย็น

ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาระดับชาติที่ต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งรัฐบาลจะต้องให้ความสำคัญเข้ามาแก้ไขในส่วนของเศรษฐกิจและสังคม เช่น การให้การศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพที่มีความก้าวหน้า ส่งเสริมในเรื่องของสุขภาพอนามัย และให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนสร้างอาชีพให้แก่ประชาชน เป็นต้น การที่จะแก้ไขปัญหาคความยากจนได้อย่างยั่งยืนนั้น ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ความขยันหมั่นเพียร รู้จักอดออม ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีระเบียบวินัย และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ

นอกจากนี้ในงานวิจัยต่าง ๆ ยังกล่าวถึงปัญหาความยากจนที่มีสาเหตุมาจากปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก การขับเคลื่อนของภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหาความยากจน การใช้หลักการพัฒนาแบบร่วมมือของภาครัฐและเอกชนรวมทั้งการส่งเสริมนโยบายทางเศรษฐกิจและการให้โอกาสหรือการเพิ่มศักยภาพแก่คนจน จากการศึกษาพบว่าสิ่งที่สำคัญควรมีระบบข้อมูลและการจัดการความรู้แก่คนจน จากการศึกษาของพลเอกประยุทธ์ จันทร์ โอชา ยังพบว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีการบริหารจัดการงานความมั่นคงอย่างมีประสิทธิภาพประเทศหนึ่ง โดยมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในเรื่องความมั่นคงภายในที่สำคัญ คือ กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ และกระทรวงยุติธรรม โดยมีกองทัพให้การสนับสนุนตามที่หน่วยงานที่รับผิดชอบร้องขอ รูปแบบการช่วยเหลือจะขึ้นอยู่กับความรุนแรงและผลกระทบของภัยคุกคามนั้น ผู้วิจัยได้ยกตัวอย่างบทบาททางการทหารของประเทศสหรัฐอเมริกาในการรักษาความมั่นคงในชาติ เช่น เหตุการณ์จลาจลในลอสแอนเจลิส ปี 1992 การรักษาความสงบเรียบร้อยหลังพายุเฮอริเคนแคททาลินาล้มเมืองหลุยเซียน่า ซึ่งมาจากการที่ประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดบทบาทให้กองทัพอย่างชัดเจนและมีกฎหมาย

รองรับปฏิบัติการที่ไม่ใช่สงคราม ในตอนท้ายของงานวิจัยผู้วิจัยยังมีข้อเสนอแนะให้กองทัพจัดฝึกศึกษาและจัดทำหลักสูตรภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงบูรณาการด้วย

ปัจจุบันกองทัพพบกได้ให้ความสำคัญของการเฝ้าระวังและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่เช่นกัน จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย องค์กรและบุคลากรให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจกับทุกภาคส่วนในเรื่องของภัยคุกคามด้านต่างๆ และเพื่อบูรณาการแนวทางการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามอย่างยั่งยืน กองทัพพบกได้แบ่งภัยคุกคามรูปแบบใหม่เป็น 6 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1.ภัยด้านอาชญากรรมข้ามชาติ 2.ภัยด้านยาเสพติด 3.ภัยพิบัติภัยธรรมชาติ 4.ภัยจากการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติ 5.ภัยที่ก่อให้เกิดความแตกแยกความสามัคคีของคนในชาติ 6.ภัยจากความยากจน

กองทัพพบกจึงควรกำหนดหลักการการพัฒนายุทธศาสตร์การประชุมเชิงปฏิบัติให้มีมาตรฐานและรูปแบบที่ชัดเจน เพื่อการบูรณาการการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่เน้นการร่วมมือกันของกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) ให้มีความรู้ความสามารถในการแก้ไขปัญหาและเผชิญปัญหาต่างๆ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงสนใจพัฒนารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน โดยใช้แนวคิดอนาคตศึกษา (Future Studies) ร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)

กรอบแนวคิด

การพัฒนารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน โดยใช้แนวคิดอนาคตศึกษา (Future Studies) ร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) โดยใช้ปัญหาเป็นตัวกระตุ้นและมุ่งเน้นให้กลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถใช้ความรู้เพื่อแก้ไขปัญหา สามารถในการคิดเป็นทำเป็น กล้าตัดสินใจ Learning by Doing ร่วมกับการใช้หลักการ เหตุผลและวิธีการอนาคตศึกษา เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ที่กำลังดำเนินอยู่โดยอาศัยมุมมองจากหลายด้าน นำไปสู่ความสามารถในการเรียนรู้การทำงานเป็นทีมและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ได้

จุดมุ่งหมาย

การพัฒนารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน โดยใช้แนวคิดอนาคตศึกษา (Future Studies)ร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ฉบับนี้เป็นการฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นเพื่อนำไปใช้กับกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) เพื่อการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน และเพื่อประเมินประสิทธิภาพของรูปแบบภัยคุกคามรูปแบบใหม่เพื่อนำรูปแบบการจัดการภัยความยากจนนี้ไปใช้ในกองทัพ

สาระการเรียนรู้

การพัฒนา รูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน โดยใช้แนวคิดอนาคตศึกษา (Future Studies) ร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ฉบับนี้แบ่งการฝึกอบรมเป็นภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติการ โดยจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร 10 วัน คือ ภาคทฤษฎี 5 วัน และภาคปฏิบัติการ 5 วัน

การประเมิน

เอกสารที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมินทั้ง 2 ส่วน คือ กระบวนการเรียนรู้และการประยุกต์ใช้รูปแบบ ผู้วิจัยใช้แบบประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงบูรณาการ 2 ฉบับ

1. แบบประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงบูรณาการก่อนเรียน (Pre-test)
2. แบบประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงบูรณาการหลังเรียน (Post-test)

การพัฒนา รูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน เป็นการฝึกอบรม จะมีรายวิชาที่ส่งเสริมทักษะการจัดการภัยคุกคามภัยความยากจน โดยมีกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) เรียนรู้ภาควิชาการและภาคปฏิบัติแบบ (Learning by Doing) อีกทั้งจัดให้มีชั่วโมงปฏิบัติการ อภิปรายกลุ่ม สัมมนา ทำกรณีศึกษาหรือโครงการ และใช้การประเมินผลแบบเปรียบเทียบก่อนและหลังการฝึกอบรม เพื่อการพัฒนาหลักสูตรที่นำไปสู่การปฏิบัติ

การเก็บรวบรวมข้อมูล (Data Collection)

1. ผู้วิจัยนำหนังสือจากวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ เพื่อเสนอเรื่องขออนุมัติในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) ณ จังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ซึ่งต้องมีการเตรียมการและนัดหมาย ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย พร้อมทั้งชี้แจงเรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการนำรูปแบบการฝึกอบรมมาใช้ รวมทั้งแบบประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงบูรณาการก่อนเรียน (Pre-test) และแบบประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงบูรณาการหลังเรียน (Post-test) ข้อมูลทั้งหมดจะเป็นความลับทั้งของกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-

Disciplinary Teamwork) และบุคคลที่สามที่ถูกอ้างถึง รวมทั้งการสัมภาษณ์และขอความร่วมมือในการเข้าร่วมงานวิจัย (Informed Consent)

3. ทำการตรวจสอบความครบถ้วนของคำตอบจากแบบประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงบูรณาการก่อนเรียน (Pre-test) และแบบประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงบูรณาการหลังเรียน (Post-test) ที่ได้รับคืนจากกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ และหากข้อมูลบางอย่างไม่ครบถ้วนหรือไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะทำการสอบถามเพิ่มเติมจนได้ข้อมูลที่ครบถ้วน

การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาตรวจสอบความสมบูรณ์และตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้งหนึ่งก่อนนำไปวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิจัยจะนำเสนอโดยค่ากลาง และการกระจายของค่าคะแนนสำหรับตัวอย่างทั้งหมดและกลุ่มตัวอย่างแยกตามกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) รวมทั้งแผนภาพแสดงการกระจายของข้อมูลและเปรียบเทียบระหว่างกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) และโดยรวม

2. การประเมินการวัดแบบประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงบูรณาการก่อนเรียน (Pre-test) และแบบประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงบูรณาการหลังเรียน (Post-test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Study) ในรูปแบบการฝึกอบรมการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน สำหรับกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) ซึ่งได้เข้าร่วมการฝึกอบรม จำนวน 48 คน คิดเป็นสัดส่วนการตอบสนอง 96% เมื่อเทียบกับกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) จากทั้งหมด 50 คน ซึ่งผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล ได้นำเสนอดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork)

2 ผลการทดสอบแบบประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ก่อนการฝึกอบรม (Pre-test) และหลังการฝึกอบรม (Post-test) โดยรวม

N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
X	แทน	ค่าเฉลี่ย
Med	แทน	ค่ามัธยฐาน

(Multi-Disciplinary Teamwork)

4 - i

(Multi-Disciplinary Teamwork) (N=48) ()

(Multi-Disciplinary Teamwork)		
	33	68.75
	15	31.25
30-40	25	53.00
41-50	15	31.00
50	8	16.00
	40	83.33
	5	10.41
	3	62.60
	3	6.25
	36	75.00
	9	18.75

(Multi-Disciplinary Teamwork)

	18		
	3	12	36
			75
			6
2	12	25	
		33	15
			30-40

4 - 2

	(Pre-test)	(Post-test)
()		
	(N=48)	
	Pre-Test ()	Post-Test ()
1	41.66	80.58
2	38.54	75.55

	2	1	15	2	15
				(Problem-Based Learning)	
		(Future Studies)			
		(Pre-test)	1		
41.66		(Post-test)			80.85
					(Pre-test)
	2			38.54	
(Post-test)			75.55		
				(Small Group Learning)	
		(Future Studies)		(Problem-Based Learning)	
				(Multi-Disciplinary Teamwork)	

แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต พบว่าแนวทางการจัดการปัญหา

1.

30,000 / /

2.

2

และการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุน

3.

()

4.

30,000-35,000

5.

(Future Studies)

(Small Group Learning)

(Problem-Based Learning)

(Multi-Disciplinary Teamwork)

1.

2.

ารผู้ยืมแก่เกษตรกร และผู้ยากจน เพื่อไถ่ถอนที่ดินทำกิน หรือเพื่อชำระหนี้ตาม

สัญญาเงินกู้ หรือเพื่อซื้อหรือเช่าที่ดิน

การมีเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเรื้อรัง

3.

4.

5.

การจัดการที่ประกอบอาชีพและที่พักอาศัย

6.

7.

8.

9.

:

! :

10.

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Study) ในรูปแบบการฝึกอบรม การพัฒนารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน สำหรับกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) ณ จังหวัดกาญจนบุรี เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการภัยจากความยากจน รวมทั้งปัญหาอุปสรรคการจัดการภัยความยากจนและเพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการภัยจากความยากจน

สรุปผลการวิจัย

1. ลักษณะทั่วไปของกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) เป็นเพศชาย 33 คน เพศหญิง 15 คน อายุเฉลี่ย 30-40 ปี นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด ส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี เมื่อแยกเป็นหน่วยงานได้จำนวน 18 หน่วยงาน โดยมีตัวแทนของแต่ละหน่วยงานเข้ารับการฝึกอบรมหน่วยงานละ 2-3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 48 คน จากทั้งหมด 50 คน หน่วยงานต่างๆ ของกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) คือ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานจังหวัด สำนักงานบังคับคดีจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานประกันสังคมมูลนิธิ อาสาสมัครต่างๆ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด บ้านพักเด็กจังหวัด เทศบาลต่างๆ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค สำนักงานจัดหางานจังหวัด ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สำนักสาธารณสุขจังหวัดสำนักงานเกษตรและสหกรณ์ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด ภาคประชาชน เป็นต้น

2. ผลการทดสอบการประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ก่อนการฝึกอบรม (Pre-test) ในชุดที่ 1 การใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) กลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) ได้คะแนนร้อยละ 41.66 และหลังการฝึกอบรม (Post-test) กลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) ได้คะแนนร้อยละ 80.85

3. ส่วนผลการทดสอบการประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ก่อนการฝึกอบรม (Pre-test) ในชุดที่ 2 อนาคตศึกษา (Future Studies) พบว่า กลุ่มสหสาขาวิชาชีพ

(Multi-Disciplinary Teamwork) ได้คะแนนร้อยละ 38.54 และหลังการฝึกอบรม (Post-test) กลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) ได้คะแนนร้อยละ 75.55

อภิปรายผลการวิจัย

วรรณภา ชื่นนอก (2554) ผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์และความสามารถในการแก้ปัญหาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน การจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีความสามารถในการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ คือ ผลการทดสอบการประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมและความสามารถในการแก้ปัญหาหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และ การศึกษาของ ทิพวรรณ พิลา (2557) เรื่อง การจัดการกิจกรรมการเรียนการสอนตามแนวคิด Socio-Scientific รายวิชาชีววิทยาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เรื่อง ยีนและโครโมโซม โดยใช้รูปแบบการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน พบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน นักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานมีการพัฒนาทักษะกระบวนการเรียนรู้ในด้านต่างๆ เช่น การแสวงหาข้อมูล การนำเสนอผลงาน การค้นคว้าหาความรู้ การตั้งปัญหาและทดสอบสมมติฐาน โดยใช้ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และสังคมเป็นฐานอย่างมีความสอดคล้องกัน ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ คือ ผลการทดสอบการประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่หลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรมและพบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ การนำเสนอผลงาน การค้นคว้าหาความรู้ และสามารถตั้งปัญหาและทดสอบสมมติฐานได้

ยศวีร์ อิมอโนทัย (2554) พบว่าการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ข้อดีหรือจุดเด่นในการจัดการเรียนการสอน โดยการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) การใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) ความสามารถการแก้ปัญหาต่างๆ อย่างเป็นระบบและช่วยในการจัดระบบความจำและการลำดับเนื้อหาของวิชาที่ศึกษาได้เป็นอย่างดี สร้างความเข้าใจในการเรียนในรายวิชา สามารถมองเห็นภาพรวมของเนื้อหาวิชาทั้งก่อนและหลังการศึกษา ผู้เรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะมีความตระหนักในปัญหาของตนเองและสังคม ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ คือ กลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) ผู้รับการฝึกอบรมที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานจะมีความตระหนักในปัญหาของตนเองและสังคม

คลาวิช เวอการ่า และคีนน่า คุณ (2011) การศึกษาเรื่อง การใช้ปัญหาเป็นฐานใน K-12 นำสู่ประสิทธิผลและผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา จากการศึกษาพบว่า หลักฐานและประสิทธิผลการใช้ปัญหาเป็นฐานยังมีน้อยเพราะขาดการศึกษาวิจัยที่ชัดเจน จากการศึกษาเปรียบเทียบโดยให้ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาการเรียนการสอนภายใต้เงื่อนไข 3 ประการ คือ การอ่าน/การอภิปราย คุณลักษณะของกลุ่มย่อย และกลุ่มเดี่ยว จากการประเมินผลของความเข้าใจและการดำเนินการของแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐานพบว่า ในบริบทใหม่หลังจากสัปดาห์ที่ 9 การเรียนการสอนได้ผลดีทั้ง 2 เงื่อนไข ซึ่งผลการวิจัยที่สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ แต่การศึกษาของ คอลลิวอร์ จา (2000) เรื่องการศึกษาประสิทธิผลของหลักสูตรการใช้ปัญหาเป็นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การทบทวนวรรณกรรมพบไม่มีหลักฐานที่น่าเชื่อว่า การใช้ปัญหาเป็นฐานจะช่วยเพิ่มฐานความรู้และประสิทธิภาพทางคลินิก แต่ผลการได้รับในแง่ของทฤษฎีการศึกษารับรองว่า การใช้ปัญหาเป็นฐานสามารถเป็นพื้นฐานการวิจัย เนื่องจากความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีการศึกษาและการวิจัยบนพื้นฐานและการประยุกต์ใช้จะดีที่สุด ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ คือ จากผลการประเมินก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า ผู้รับการฝึกอบรมสามารถใช้ปัญหาเป็นฐานในกระบวนการแก้ปัญหาและสามารถประยุกต์กับการแก้ปัญหาคความยากจนได้

แคลร์เอชเมเจอร์ และ เบ็ตซีพาลเมอร์ (2001) การประเมินประสิทธิผลของการใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นหลักในการศึกษาระดับอุดมศึกษา จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม พบว่า การใช้ปัญหาเป็นฐาน (PBL) เป็นวิธีการศึกษาที่นำไปสู่นวัตกรรมใหม่ในระดับอุดมศึกษา การทบทวนวรรณกรรมสรุปได้ว่า การใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นการศึกษาในเชิงบวกทำให้มีเกิดความท้าทายของการประเมินแบบดั้งเดิม การศึกษานี้ชี้ให้เห็นถึงวิธีการเลือก การประเมินซึ่งอาจทำให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเพิ่มเติมนำไปสู่ในประสิทธิผลของการใช้ปัญหาเป็นฐานและการจัดการเรียนการสอนได้ ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ คือ จากผลการประเมินก่อนเรียนและหลังเรียนพบว่า ผู้รับการฝึกอบรมสามารถใช้ปัญหาเป็นฐานในกระบวนการแก้ปัญหาและสามารถประยุกต์กับการแก้ปัญหาคความยากจนได้

เจอร์ราร์ด ชุนฮวด เกาะ (2008) ผลกระทบของการใช้ปัญหาเป็นฐานกับจิตความสามารถของแพทย์ในโรงเรียนแพทย์ วิธีการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานที่ใช้ในการเรียนการสอนเป็นโรงเรียนแพทย์ การประเมินสมรรถนะแพทย์หลังจากสำเร็จการศึกษาและกลุ่มควบคุมคือ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรแบบดั้งเดิม ผู้วิจัยได้พัฒนาระบบการให้คะแนนสำหรับการประเมินคุณภาพของการศึกษา สมรรถนะแบ่งออกเป็น 8 มิติ และระบบที่ 2 ใช้เป็นหลักฐานในการกำหนดระดับของการประเมินความสามารถในแต่ละมิติ จากการศึกษาส่งผลให้ 102 บทความ มีเพียง

ขั้นสุดท้ายเนื่องจาก 2 ราย การรายงานตัวอย่างใน 2 บทความ ตามที่การประเมินตนเอง 8 จาก 37
 สมรรถนะมีหลักฐานที่แสดงสนับสนุนวิธีการใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่เกิดขึ้นตาม การประเมินผลที่
 สังเกตได้มี 7 สมรรถนะที่มีหลักฐาน ในทั้งสองกลุ่มส่วนใหญ่ของสมรรถนะเหล่านี้อยู่ในมิติทาง

4

(Problem-Based Learning)

(2552)

สนับสนุนข้อมูลเอกสารเพิ่มเติมในแต่ละครั้งที่มีการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียนมีมุมมองในเนื้อหาความรู้
 กว้างขวางมากขึ้น และผู้สอนสนับสนุนข้อมูล เอกสารเพิ่มเติมในแต่ละครั้งที่มีการเรียนรู้ รวมทั้ง

(Pre and Post -test)

ซึ่งภาพรวมผู้เรียนรู้สึกพึงพอใจต่อการเรียนรู้แบบนี้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัย

(2545)

เพื่อสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ในทศวรรษหน้า

(Future Studies)

(2555)

10 (. .2556 - 2565) การพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อ

ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้ คือ
(Multi-Disciplinary Teamwork)

(2543)

(Deductive approach) :

10-20

(Future Studies) ทำให้เกิดความร่วมมือในเชิงกว้างที่อาจเป็นพื้นฐานของการแก้ปัญหา

(Future Studies)

การศึกษาโดยครอบครัว ในกรุงเทพมหานครอีก 10 ปีข้างหน้า ได้ภาพอนาคตทั้งหมด 4 ภาพ
ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับผลการวิจัยนี้

หรือโครงการที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการหน่วยงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ของจังหวัดโดยรวมให้ดีขึ้น ทั้งในด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การค้า การลงทุน

ภายนอก เช่น การอยู่ในภาวะขาดแคลน การเป็นหนี้สิน ความเฉื่อยชา ความเกียจคร้าน ไม่มีความ

ไม่ได้เกิดขึ้นจากปัจจัยใดปัจจัยหนึ่ง

ขั้นพื้นฐาน การอยู่อาศัยในสิ่งแวดล้อมที่ไม่เอื้อต่อการดำรงชีวิต การไม่สามารถ

ระในการเลี้ยงดูครอบครัวที่มี

Learning) (Future Studies) (Problem-Based
(Multi-Disciplinary Teamwork)

ปัญหาและข้อจำกัดในการวิจัย

Learning) (Future Studies) (Problem-Based
Disciplinary Teamwork) (Multi-

(Multi-Disciplinary Teamwork)

(Multi-Disciplinary Teamwork)

ข้อเสนอแนะ

1. (Multi-Disciplinary Teamwork)

2.

3.

ที่เกี่ยวข้องได้รับรู้รับทราบโดยจัดเก็บข้อมูลไว้บนเว็บไซต์จังหวัดให้สืบค้นได้

4.

ยากจน รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดโดยรวมให้ดีขึ้น ทั้งในด้านการเกษตร อุตส

5.

6.

7.

8.

3 ในระดับกรม ขึ้นควบคุมทางยุทธการกับมณฑลทหารบกและจังหวัดทหารบก เพื่อเป็น

9.

บรรณานุกรม

หนังสือ

- คาราพร คงจา. การเรียนการสอนโดยใช้ปัญหาเป็นหลัก **Problem-based learning (PBL)**.
อุตรธานี : วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีนี อุตรธานี, 2545.
- ทศนา เขมมณี. ศาสตร์การสอน:องค์ความรู้เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์
ครั้งที่ 13 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.
- ธำรง บัวศรี. **ทฤษฎีหลักสูตรการออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพฯ : เอราวัณการพิมพ์, 2531.
- มาฆะ จิตตะสังคะ. **แนวคิดทฤษฎีความยากจน**. เชียงราย : วิทยาลัยนานาชาติภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, 2531.
- รอฮีม ปรามาท และพูนตลก อุทัยเลิศอรุณ. **ใครว่าโลกกลม The world is flat : a brief history of
the twenty-first century. Thomas L. Friedman**. กรุงเทพมหานคร : วีเลิร์น, 2555.
- วิชัย ดิสสระ. **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ : ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนคริน
ทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. **การจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช
2544**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2545.
- สังัด อุทรานันท์. **ทฤษฎีหลักสูตร**. กรุงเทพฯ : มิตรสยาม, 2530.
- สุรชาติ บำรุงสุข. **ภัยคุกคามทางธรรมชาติ**. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : สถาบันการข่าวกรอง สำนัก
ข่าวกรองแห่งชาติ, 2555.
- ศิบดี นพประเสริฐ. **อนาคตศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : สำนักข่าวกรองแห่งชาติ, 2554.
- อนุช อภาภิรม. **หยั่งรู้อนาคต หลักการทฤษฎีและเทคนิคอนาคตศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ :
มูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา, 2553.
- สุโขทัยธรรมมาธิราช. **หลักการและแนวโน้มในการพัฒนาหลักสูตร ประมวลสาระชุดวิชาการพัฒนา
หลักสูตรและวิทยวิธีทางการสอน**. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536.
- สำลี ทองธิว. **การเผยแพร่นวัตกรรมทางการศึกษาสำหรับผู้บริหารและครูยุคปฏิรูปการศึกษา**.
กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- สำลี ทองธิว. **หลักและแนวปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กรณีวิชาวิทยาศาสตร์ระดับ
ประถมศึกษา**. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

ประยูร จันทร์โอชา. กองทัพอากาศกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ การปรับบทบาทของกองทัพอากาศเพื่อรองรับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในยุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : พิมพ์ครั้งที่ 1 สมาคมรัฐศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2551.

วารสาร

พงศ์เสวก อเนกจำนงพร และ นวพร ศิริบันเทงศิลป์. “สิทธิชุมชนกับการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย”, วารสารนักบริหาร. ปีที่ 32 (ฉบับที่ 1) ม.ค.-มี.ค.55 183-189.

พาริดา บินล่าเต๊ะ. “บทบาทสตรีในการสร้างทุนทางสังคมและลดความยากจนในชุมชนผู้มีรายได้น้อย : กรณีศึกษาชุมชนเจริญชัยนิมิตใหม่ ชุมชนคลองลำนูน และชุมชนเพชรคลองจั่น กรุงเทพมหานคร”. วารสารวิชาการ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

วาสนา เพิ่มพูน และ ปนัดดา ยิมสกุล. “การแก้ไขปัญหาความยากจนของคนจนในเขตเมืองใหม่ด้วยการใช้พลังชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนภาณุการ์ณ เขตจอมทอง กรุงเทพมหานคร” กรุงเทพมหานคร วารสารเผยแพร่ความรู้ทางวิชาการและงานวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี

วรายุทธ พลาศรี. “การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความยากจนของครัวเรือนในชนบท : กรณีศึกษาจังหวัดมหาสารคาม”. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. ปีที่ 7 ฉบับที่ 1, มกราคม – เมษายน 2556 หน้า 29.

วิทยานิพนธ์ รายงาน

รุชณา หลีหะรัน คมกริช วงศ์แข. “การศึกษาความยากจนของครัวเรือนตำบลท่าชะมวง อำเภอรัตนมิ่งจังหวัดสงขลา”. วิทยานิพนธ์คณะเศรษฐศาสตร์และบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยทักษิณ,

สามชาย ศรีสันต์. “ความจนในยุคทุนนิยมโลกาภิวัตน์”. วิทยานิพนธ์วิทยาลัยสหวิทยาการ, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ “รายงานการศึกษาเบื้องต้น การจัดการภัยพิบัติและการฟื้นฟูบูรณะหลังการเกิดภัย กรณีศึกษาไทยและต่างประเทศ”. กรุงเทพมหานคร,

Books

Miller-Keane. **Encyclopedia and Dictionary of Medicine, Nursing, and Allied Health**. Seventh Edition. Saunders, an imprint of Elsevier, Inc. 2003.

Oliva, Peter F. **Developing the Curriculum**. 3rd ed. New York : Harper Collins Publisher, 1992.

Saylor, Galen J., Alexander, William M. & Lewis, Arthur J. **Curriculum Planning for Better Teacher and Learning**. 4th ed. New York : Holt Rinehart and Winston, 1981.

Tyler, Ralph W. **Basic Principles of Curriculum and Instruction**. Chicago : University of Chicago Press, 1949.

Journal

Colliver JA. **Effectiveness of problem-based learning curricula: research and theory**. Acad Med. 2000 Mar;75(3):259-66. Statistics and Research Consulting, Southern Illinois University School of Medicine, Springfield 62794-1217, USA.

Claire H. Major. Academic Exchange Quarterly Spring 2001: Volume 5, Issue 1 **Assessing the Effectiveness of Problem-Based Learning in Higher Education: Lessons from the Literature**, University of Alabama

Clarice Wirkala and Deanna Kuhn. **Problem-Based Learning in K-12 Education Is it Effective and How Does it Achieve its Effects** .American Educational Research Journal October 2011 48: 1157-1186

Gerald Choon-Huat Koh (2008) Research The effects of problem-based learning during medical school on physician competency: a systematic review CMAJ January 1, vol. 178 no. 1

Helene Dyrhaug . (2014) Teaching Qualitative Methods in Social Science: A Problem-based Learning Approach .Journal of Contemporary European Research. Vol 10, No 4

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลตรี สิงห์ทอง หมีทอง		
วัน เดือน ปีเกิด	4	2503	
การศึกษา			. .2519
			. .2521
			. .2526
		132	. .2524
		65	. .2525
		72 (.1542) . .2529
		51 (.1542) . .2532
		70 (.0012) . .2534 - . .2535
			11/46 . .2546
		()	. .2544 - . .2546
ประวัติการทำงาน21 .2 .	1 . .2526
โดยย่อ21 .2 .	30 . .2527
21 .2 .	17 . .2531
	2 . .2534
	. .152 .	.2 .	. .2535
	. .21 .2 .	. .	2 . .2536
14 .	8 . .2538
	. .1 .4 .	. .	13 . .2541
	. .1 .4 .	. .	8 . .2544
	. .1 .	. .	27 . .2545
1	. .	14 . .2549
	. .19 .	.11 .	. .2551
9	. .	20 . .2554
			1 . .2556
	ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 11	1	. .2557
	ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 14	1	. .2558
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ 14		

สรุปย่อ

ลักษณะวิชา การทหาร

เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีศึกษาภัยความยากจน
ผู้วิจัย พลตรี สิงห์ทอง หมิมทอง หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 57

14

ยุคสงครามเย็น (Cold War) เป็นสงครามแห่งการสร้างแสนยานุภาพทางการทหารของประเทศมหาอำนาจ โดยทั้งสองประเทศจะให้การสนับสนุนประเทศพันธมิตรของตนเข้าทำสงครามแทน หรือที่เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สงครามตัวแทน (Proxy War) เมื่อสงครามเย็นการปิดฉากลงถือว่าเป็นการสิ้นสุดลงของการแข่งขันในด้านการสะสมอาวุธ เทคโนโลยีอวกาศ การจารกรรมและการแข่งขันกันทางเศรษฐกิจของทั้งสองฝ่าย ทำให้หลังยุคสงครามเย็นเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงและการเกิดภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่ไม่ใช่การใช้กำลังทหารและอาวุธเหมือนในอดีต

ในปัจจุบัน ความเสียหายและการสูญเสียชีวิตของมนุษย์ไม่ได้เกิดจากสงครามอีกต่อไป แต่เกิดจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กำลังกลายเป็นปัญหาใหญ่ระดับโลก เพราะทุกประเทศล้วนกำลังเผชิญกับปัญหาภัยคุกคามนี้และนับวันยิ่งเพิ่มความรุนแรงมากยิ่งขึ้น จนบางครั้งนำมาซึ่งความเสียหายระดับโลก สำหรับประเทศไทย

ส่วนงานวิจัยของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พบว่า ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นประเทศที่มีการบริหารจัดการงานความมั่นคงอย่างมีประสิทธิภาพประเทศหนึ่ง โดยมีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในเรื่องความมั่นคงภายในที่สำคัญ คือ กระทรวงความมั่นคงแห่งมาตุภูมิ และกระทรวงยุติธรรม โดยมีกองทัพให้การสนับสนุนตามที่หน่วยงานที่รับผิดชอบร้องขอ รูปแบบการช่วยเหลือจะขึ้นอยู่กับความรุนแรงและผลกระทบของภัยคุกคามนั้นๆ และได้ยกตัวอย่างบทบาททางการทหารของสหรัฐอเมริกาในการรักษาความมั่นคงในชาติ เช่น เหตุการณ์จลาจลในลอสแอนเจลิส ปี 1992 การรักษาความสงบเรียบร้อยหลังพายุเฮอริเคนแคทาลินาล่มเมืองหลุยเซียน่า ซึ่งมาจากการที่ประเทศสหรัฐอเมริกากำหนดบทบาทให้กองทัพอย่างชัดเจนและมีกฎหมายรองรับปฏิบัติการที่ไม่ใช่สงคราม ในตอนท้ายของงานวิจัยยังมีข้อเสนอแนะให้กองทัพจัดฝึกศึกษาและจัดทำรูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่เชิงบูรณาการด้วย

กองทัพบกได้ให้ความสำคัญของการเฝ้าระวังและป้องกันภัยคุกคามในรูปแบบใหม่ เช่นกัน จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ นโยบาย องค์กรและบุคลากรให้มีการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจกับทุกภาคส่วนในเรื่องของภัยคุกคามด้านต่างๆ และเพื่อบูรณาการแนวทางการแก้ไขปัญหาภัยคุกคามอย่างยั่งยืน กองทัพบกได้แบ่งภัยคุกคามรูปแบบใหม่เป็น 6 ด้านดังต่อไปนี้ 1. ภัยด้านอาชญากรรมข้ามชาติ 2. ภัยด้านยาเสพติด 3. ภัยพิบัติภัยธรรมชาติ 4. ภัยจากการแข่งขันทรัพยากรธรรมชาติ 5. ภัยที่ก่อให้เกิดความแตกแยกความสามัคคีของคนในชาติ 6. ภัยจากความยากจน

งานวิจัยต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาพบว่า ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาที่สำคัญที่สุด ซึ่งมีสาเหตุมาจากปัจจัยต่างๆ ทั้งภายในและภายนอก การขับเคลื่อนของภาคประชาชนในการแก้ไขปัญหาความยากจนโดยใช้หลักการการพัฒนาแบบร่วมมือของภาครัฐและเอกชนรวมทั้งการส่งเสริมนโยบายทางเศรษฐกิจและการให้โอกาสหรือการเพิ่มศักยภาพแก่คนจนนั้น จะส่งผลดีต่อประชาชนโดยรวม และพบว่าระบบข้อมูลและการจัดการความรู้ให้แก่คนจนเป็นสิ่งสำคัญในการแก้ปัญหา เช่น ปัญหาหนี้สิน ปัญหาความขาดแคลนทรัพยากรและที่ทำกิน การขาดโอกาสด้านการรักษาพยาบาล การขาดโอกาสด้านการศึกษาและการขาดโอกาสอื่นๆ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาภัยคุกคามด้านอื่นๆ ได้

การพัฒนา รูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีศึกษาภัยความยากจน เป็นรูปแบบที่จัดทำขึ้นเพื่อบูรณาการการแก้ปัญหาผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่อิงแนวคิดอนาคตศึกษา (Future Studies) ร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยต้องประสบกับภัยความยากจน และประชาชนอยู่ในภาวะที่ขาดแคลน มีหนี้สิน และไม่มี ความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ซึ่งสาเหตุของความยากจน เกิดจากการไม่มีงานทำของประชาชน และการที่จำนวนประชาชนเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งความเกียจคร้าน ความเฉื่อยชา การขาดความกระตือรือร้น ตลอดจนการขาดการกระจายรายได้ที่เหมาะสม รวมทั้งปัจจัยทางด้านสังคมวัฒนธรรม แต่ความยากจนก็ไม่ได้จำกัดแต่เพียงการมีรายได้ที่น้อยเท่านั้น หากยังครอบคลุมถึงการขาดโอกาสด้านการรักษาพยาบาล โอกาสด้านการศึกษา การไร้ซึ่งอำนาจต่อรองและการขาดโอกาสอื่นๆ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและพัฒนา รูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน โดยใช้แนวคิดอนาคตศึกษา (Future Studies) ร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของกองทัพบก รวมทั้งอุปสรรคปัญหาการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่สามารถนำไปใช้กับหน่วยงานของกองทัพได้

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการภัยจากความยากจน
2. เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรคการจัดการภัยจากความยากจน
3. เพื่อกำหนดรูปแบบการจัดการภัยจากความยากจน

การพัฒนาารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีภัยความยากจน โดยใช้แนวคิดอนาคตศึกษา(Future Studies) ร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) ฉบับนี้เป็นรูปแบบการฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้น เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ของกองทัพรวมทั้งอุปสรรคปัญหาต่างๆ ของการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ นำไปสู่การกำหนดรูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่

กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) ในจังหวัดกาญจนบุรี เนื่องจากกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) เป็นกลุ่มอาชีพที่ประกอบไปด้วยบุคคลหลากหลายสาขาวิชาการหรือมีอาชีพเฉพาะสาขาวิชาการ ซึ่งประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีประสบการณ์เฉพาะด้าน ที่มารวมกันเพื่อการบูรณาการจัดการและแก้ปัญหาต่างๆ โดยการแบ่งงานที่ชัดเจนตามความถนัดของสาขาวิชาการ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลและแก้ไขปัญหาต่างๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาารูปแบบการจัดการปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีศึกษาภัยความยากจน

1. (Research Design)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Study)

2. (Research Methodology)

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Study) โดยเก็บข้อมูลแบบผสมผสานระหว่างข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) และข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) เพื่อพัฒนาารูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์และบูรณาการแนวคิดอนาคตศึกษาร่วมกับแนวคิดการใช้ปัญหาเป็นฐาน รูปแบบของการจัดการภัยคุกคามรูปแบบ

ใหม่นี้ จะเป็นรูปแบบการฝึกอบรมสำหรับกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) จังหวัดกาญจนบุรี

นอกจากนี้รูปแบบการฝึกอบรม จะมีเนื้อหาที่ส่งเสริมทักษะการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ โดยกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) จะได้เรียนรู้ภาควิชาการและภาคปฏิบัติแบบ Learning by Doing อีกทั้งการจัดให้มีชั่วโมงการปฏิบัติการ การอภิปรายกลุ่ม สัมมนา การเรียนรู้นอกสถานที่ และใช้การประเมินผลแบบเปรียบเทียบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อการพัฒนาารูปแบบและเผยแพร่ไปสู่การปฏิบัติจริงต่อไป

จากข้อมูลพบว่ากลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork) เมื่อจัดตามลักษณะของหน่วยงานจะได้ 18 หน่วยงาน แต่ละหน่วยงานจะส่งตัวแทนเข้าฝึกอบรม โดยแบ่งเป็นหน่วยงาน หน่วยงานละ 3 คน จำนวน 12 หน่วยงาน รวมเป็น 36 คน คิดเป็นร้อยละ 75 ได้แก่ สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานจังหวัด สำนักงานบังคับคดีจังหวัด องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล สำนักงานประกันสังคมมูลนิธิ อาสาสมัครต่างๆ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด บ้านพักเด็กจังหวัด เทศบาลต่างๆ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค และอีก 6 หน่วยงาน หน่วยงานละ 2 คน รวมเป็น 12 คน คิดเป็นร้อยละ 25 ได้แก่ สำนักงานจัดหางานจังหวัด ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด สำนักสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ สถานีพัฒนาที่ดินจังหวัด ภาคประชาชน นอกจากนี้แบ่งเป็นเพศชาย 33 คน เพศหญิง 15 คน ซึ่งส่วนใหญ่อายุ 30-40 ปี นับถือศาสนาพุทธมากที่สุด รองลงมาเป็นคริสต์ และอิสลาม การศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมา คือ ปริญญาโทและต่ำกว่าปริญญาตรี

จากการฝึกอบรม ผู้วิจัยได้สร้างแบบประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ขึ้น 2 ชุด ชุดที่ 1 การใช้ปัญหาเป็นฐาน จำนวน 15 ข้อ และชุดที่ 2 อนาคตศึกษา จำนวน 15 ข้อ ผู้วิจัยได้นำแบบประเมินความรู้เรื่องอนาคตศึกษา (Future Studies) และ ความรู้เรื่องการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) มาใช้ประเมินกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ ทั้งก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม พบว่า ผลการทดสอบการประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ก่อนการฝึกอบรม (Pre-test) ในชุดที่ 1 การใช้ปัญหาเป็นฐาน กลุ่มสหสาขาวิชาชีพได้คะแนนร้อยละ 41.66 และหลังการฝึกอบรม (Post-test) กลุ่มสหสาขาวิชาชีพ ได้คะแนนร้อยละ 80.85 ส่วนผลการทดสอบการประเมินความรู้เรื่องการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ก่อนการฝึกอบรม (Pre-test) ในชุด

ที่ 2 อนาคตศึกษา พบว่า กลุ่มสหสาขาวิชาชีพ ได้คะแนนร้อยละ 38.54 และหลังการฝึกอบรม (Post-test) กลุ่มสหสาขาวิชาชีพ ได้คะแนนร้อยละ 75.55

1. การทบทวนและปรับปรุงชุดปฏิบัติการคณะทำงานจัดความยากจน และจัดประชุมคณะทำงานจัดความยากจนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในระดับจังหวัด เพื่อติดตามผลและสนับสนุนการทำงานอย่างต่อเนื่อง และนำข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานที่แสดงถึงลักษณะของสังคมไทย ที่พึงประสงค์ตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของเครื่องชี้วัดรายได้ของประชากรที่มีรายได้ต่ำกว่า 30,000 บาท/คน/ปี มากำหนดเป็นเป้าหมาย เพื่อชี้เป้าจำนวนครัวเรือนยากจน

2. การปรับปรุงชุดปฏิบัติการระดับตำบล ให้สำรวจและจัดทำข้อมูลครัวเรือนยากจน โดยระบุปัญหาและความต้องการรายครัวเรือน เพื่อทราบความต้องการและรู้สภาพที่แท้จริงของครัวเรือนยากจน และวิเคราะห์จัดกลุ่มครัวเรือนยากจน ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่สามารถพัฒนาตนเองได้ และกลุ่มที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ เช่น คนชรา เด็ก คนพิการ ซึ่งในกลุ่มที่สามารถพัฒนาตนเองได้ อาจให้การสนับสนุนด้านการประกอบอาชีพการสาธิตอาชีพ การมอบอุปกรณ์ในการประกอบอาชีพ เป็นต้น ส่วนกลุ่มที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ต้องให้การสงเคราะห์ เช่น เบี้ยยังชีพ และการช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาสนับสนุน ซึ่งเป็นการประสานงานในส่วนราชการต่อส่วนราชการ

3. การบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้การสนับสนุนตามความต้องการ และให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) วางแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมทั้งการส่งเสริมและรณรงค์ให้ใช้หลักการดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ลดรายจ่ายเพิ่มรายได้

4. การติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและการเฝ้าระวังครัวเรือนที่มีรายได้ผ่านเกณฑ์เล็กน้อย เช่น 30,000-35,000 บาท โดยการส่งเสริมอาชีพต่างๆ และการดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อไม่ให้ตกเกณฑ์ได้อีก

5. หน่วยงานทั้งภาครัฐ และภาคเอกชนจะต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจน เช่น ส่งเสริมคนรวยช่วยคนจน คัดคนดีสู่สังคม เป็นต้น

1. การส่งเสริมการประกอบอาชีพ การฝึกอาชีพ สาธิตอาชีพ อบรมการประกอบอาชีพ จัดโครงการอบรมด้านอาชีพ เช่น อบรมการเลี้ยงไก่ การเลี้ยงปลา และอบรมกลุ่มอาชีพต่างๆ

2. การสนับสนุนในเรื่องของเงินลงทุนประกอบอาชีพ เงินสงเคราะห์ กองทุนหมุนเวียนเพื่อการกู้ยืมแก่เกษตรกร และผู้ยากจน เพื่อไถ่ถอนที่ดินทำกิน หรือเพื่อชำระหนี้ตามสัญญา

เงินกู้ หรือเพื่อซื้อหรือเช่าที่ดินเพื่อการเกษตรกรรมหรือ เพื่อเป็นทุนในการประกอบอาชีพ รวมทั้งเงินกู้ยืมสำหรับผู้สูงอายุ และผู้พิการ การมีเบี้ยยังชีพสำหรับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเรื้อรัง

3. การแจกจ่ายการผลิตด้านการเกษตร เช่น พันธุ์พืช อุปกรณ์การประกอบอาชีพ เบื้องต้น เพื่อให้ประชาชนนำไปประกอบอาชีพ อีกทั้งการสนับสนุนพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์

4. การหาช่องทางการตลาด การจำหน่ายและการเชื่อมโยงเครือข่ายการผลิตตลอดจน การตลาดและผลิตผลของกลุ่ม การจัดหาตลาดและการรองรับผลผลิต

5. การจัดทำงานให้ทำ การจัดหาที่ประกอบอาชีพและที่พักอาศัย

6. การให้ความรู้เกี่ยวกับการดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

7. การรวมกลุ่มสมาชิกกองทุนต่างๆ ส่งเสริมการรวมกลุ่ม เพื่อสร้างความเข้มแข็ง ส่งเสริมการรวมตัวเพื่อประกอบอาชีพตามความถนัด

8. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลกลุ่มคนยากจนที่เป็นเป้าหมายของจังหวัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรู้รับทราบโดยจัดเก็บข้อมูลไว้บนเว็บไซต์จังหวัดให้สืบค้นได้ง่าย

9. จัดทำแผนงานหรือโครงการที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการหน่วยงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีโครงการหรือกิจกรรมที่จะส่งเสริมสนับสนุนแก้ไขปัญหาความยากจน

10. การจัดทำแผนงานหรือโครงการ ในการช่วยเหลือ สงเคราะห์ และพัฒนาชุมชน สังคม ให้มีการพัฒนาด้านการศึกษาสาธารณสุข สาธารณูปโภค สาธารณูปการ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชน

1. การจัดการเวลาที่เหมาะสมในการฝึกอบรมกลุ่มสหสาขาวิชาชีพ (Multi-Disciplinary Teamwork)

2. การจัดการเรียนการสอน ผู้อบรมจะต้องมีวิธีการสอนและเทคนิคการสอนที่น่าสนใจ สามารถกระตุ้นผู้เรียนให้เกิดความกระตือรือร้นในการใฝ่รู้ใฝ่เรียนได้ ซึ่งนอกเหนือจากการบรรยาย เช่น บทบาทสมมติ แสดงละคร ทัศนศึกษา สถานการณ์จำลอง และเกม เป็นต้น

3. ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลกลุ่มคนยากจนที่เป็นเป้าหมายของจังหวัดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับรู้รับทราบโดยจัดเก็บข้อมูลไว้บนเว็บไซต์จังหวัดให้สืบค้นได้ง่าย

4. จัดทำแผนงานหรือโครงการที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้ส่วนราชการหน่วยงาน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีโครงการหรือกิจกรรมที่จะส่งเสริมสนับสนุนแก้ไขปัญหาคความยากจน รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจของจังหวัดด้านการเกษตร อุตสาหกรรม การท่องเที่ยว การค้า การลงทุน

5. จัดทำแผนงานหรือโครงการ ในการช่วยเหลือ สงเคราะห์ และพัฒนาชุมชน สังคม ให้มีการพัฒนาด้านการศึกษาสาธารณสุข สาธารณูปโภค สาธารณูปการ เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนทันที

6. สามารถนำรูปแบบไปใช้ในกระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมได้

7. กองทัพบกควรออกเป็นคำสั่งหรือนโยบายมอบให้ทุกหน่วยในระดับกองพล มณฑลทหารบก และจังหวัดทหารบก นำรูปแบบการจัดการภัยคุกคามรูปแบบใหม่ กรณีศึกษาภัย จากความยากจน ไปปฏิบัติให้กับกำลังพลของกองทัพบก และประชาชนในพื้นที่ ที่หน่วยตั้งอยู่ ทั่วทุกภูมิภาค

8. ควรนำนโยบายของกองทัพบกกรณีปรับย้ายกำลังพลผู้สูงอายุไปบรรจุอยู่ในหน่วย กองพันที่ 3 ในระดับกรมของหน่วยกำลังรบ ไปขึ้นควบคุมทางยุทธการกับมณฑลทหารบกและ จังหวัดทหารบก เพื่อเป็นกำลังพลที่จะดำเนินการแก้ไขปัญหาก็ที่เกิดจากความยากจนได้ต่อไป

9. กองทัพบกควรจัดสรรงบประมาณสำหรับการฝึกวงรอบประจำปี

ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาระดับชาติที่ต้องการความช่วยเหลือ ซึ่งรัฐบาลจะต้องให้ความสำคัญเข้ามาแก้ไขในส่วนของเศรษฐกิจและสังคม เช่น การให้การศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนมีความรู้ที่สามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพที่มีความก้าวหน้า ส่งเสริมในเรื่องของสุขภาพอนามัย และให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนสร้างอาชีพให้แก่ประชาชน เป็นต้น การที่จะแก้ไขปัญหาคความยากจนได้อย่างยั่งยืนนั้น ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ เช่น ความขยันหมั่นเพียร รู้จักอดออม ซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีระเบียบวินัย และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ